

פרופ' אריאל כנפו הוא פרופסור חבר בתחום הפסיכולוגיה ההתפתחותית-חברתית במחלקה לפסיכולוגיה באוניברסיטה העברית בירושלים. תחומי המחקר העיקריים שלו הם התפתחות הבדלים בין-אישיים בהתנהגות חברתית והתפתחות ערכים, מתוך התמקדות בהשפעות של תורשה והורות על התפתחות ילדים ובהשפעה של ילדים על הוריהם. הוא סיים תואר ראשון בפסיכולוגיה ותואר שני בפסיכולוגיה חברתית באוניברסיטה העברית בירושלים, שם הגיש את עבודת הדוקטור שלו בנושא 'העברת ערכים במשפחה – תהליכי תפיסה וקבלה של ערכי ההורה על ידי מתבגרים' בהנחיית הפרופ' שלום שוורץ. לאחר מכן היה בתר-דוקטורנט בפסיכולוגיה חינוכית במחלקה לחינוך באוניברסיטת בן-גוריון בנגב ובגנטיקה התנהגותית במרכז למחקר חברתי, גנטי והתפתחותי במכון לפסיכיאטריה בלונדון.

מחקריו על ערכים בודקים כיצד ערכי ילדים מושפעים מתרבות, מהקשר חברתי ומערכי הוריהם. בעת האחרונה היה הראשון להדגים, עם עמיתו הגרמני, כיצד ערכיהם של הילדים מושפעים מהתורשה הגנטית שלהם. הוא עוסק גם בתוצאותיהם של ערכים. למשל, במחקר בין-תרבותי הדגים עם עמיתותיו כיצד ערכי מתבגרים יהודים וערבים בישראל היו קשורים לרמות האלימות שלהם בבית הספר, וכיצד רמת האלימות בבית הספר השפיעה על מידת הרלוונטיות של הערכים להתנהגות.

המחקר בערכים הוביל להתמקדות בהתנהגויות פרו-חברתיות – כגון עזרה, חלוקת משאבים ומתן תמיכה רגשית אצל ילדים – וברגש האמפתיה שלעתים קרובות הוא המקור להתנהגויות אלו. במחקר תאומים עם עמיתותיו מארצות הברית הראה כיצד אמפתיה מתפתחת כתכונת אישיות או טמפרמנט בשנה השנייה והשלישית לחיים. המחקר הראה כי ההשפעות המשפחתיות המשותפות לילדים הגדלים יחד באותה המשפחה נחלשות עם הגיל, ואילו השפעות גנטיות על אמפתיה מופיעות בחצי השני של שנת החיים השנייה. במחקר מעבדה שערך עם עמיתו באוניברסיטה העברית נבדקה מידת הפרו-חברתיות של ילדים בני שלוש וחצי בסדרה של מטלות שאפשרו להם לעזור ולחלוק משאבים. בפעם הראשונה במחקר מעבדה על ילדים נמצאה השפעה תורשתית מהותית על ההתנהגות הפרו-חברתית. לא נמצא קשר ישיר בין ההורות שקיבלו הילדים מאימהותיהם להתנהגות הילדים, אך כאשר חולקו הילדים לפי שכיחותו של אחד המופעים של אחד הגנים לדופמין, נמצא אצל נשאי אחד האללים – ולא האחרים – קשר בין הורות להתנהגות פרו-חברתית.

בשנים האחרונות פרופ' כנפו עוסק במחקר על האופן שבו גנטיקה משפיעה על הטמפרמנט של הילדים ועל האופן שבו הוריהם מגיבים אליהם. הוא בודק באיזו מידה הדפוס המורכב של ההשפעות ההדדיות בין הורים לילדים מעיד על מתאם בין תורשה לסביבה. המטרה היא לשלב גנטיקה התנהגותית וגישות בפסיכולוגיה חברתית ואישיותית תוך נקיטה של נקודת מבט התפתחותית על מנת לספק תמונה מקיפה של התפתחות הילד.

◆ A. Knafo, E. Daniel & M. Khoury-Kassabri, "Values as Protective Factors against Violent Behavior in Jewish and Arab High schools in Israel." *Child Development* 79: 652–667 (2008).

◆ A. Knafo, C. Zahn-Waxler, C. Van Hulle, J. Robinson & S. H. Rhee, "The Developmental Origins of a Disposition toward Empathy: Genetic and Environmental Contributions." *Emotion* 8: 737–752 (2008).

◆ A. Knafo & F.M. Spinath, "Genetic and Environmental Influences on Girls and Boys Gender-Typed and Gender-neutral Values."

Developmental Psychology 47:
726–731 (2011).

◆ A. Knafo, S. Israel & R.P. Ebstein, "Heritability of Children's Prosocial Behavior and Differential Susceptibility to Parenting by Variation in the Dopamine D4 Receptor (DRD4) Gene."

Development and Psychopathology
23: 53–67 (2011).

◆ A. Knafo & S. Jaffee, "Gene-Environment Correlations in Developmental Psychopathology."

Development and Psychopathology 25:
1–6 (2013).